

REVISTA DE L'ASSOCIACIÓ CULTURAL

FENT CARRERANY

MARIA DE LA SALUT

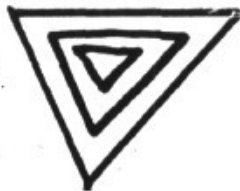
Nº 40

NOVEMBRE

1989

o de Mallorca
IN COMARCA DE INCA

SUMARI

SUMARI

Editorial i Sumari,	2
Opinió; Debat de Montblanc, . . .	3
Poble	7
Sa Terradeta,	8
Demografia, Temps i telefons, . . .	13
Bullit de Notícies,	14
Correu Obert,	17
Casa de la Vila	19
A Reveure	22
Poemes i Gloses	23
Passatemp,	24
Carrerany Esportiu,	25
Fem Carrerany,	28

EQUIP DE REDACCIÓ

=====
 Pep Lluís Corresa Martínez
 Jaume Ferriol Fiol
 Antoni Mas Negre
 Jaume Mestre Llompart
 Joana Maria Queralt
 Onofre Sureda Ribas

COL·LABORADORS

=====
 Delegació d'Informació
 de l'Ajuntament de Maria
 Pere Fons Pascual
 Joan Gelabert Mas
 Enric Pozo Mas
 Maika Lozano
 Margalida Mas Vicens
 Miquel Oliver Roig

Portada:

Fotos de Pep Lluís Corresa,

Fotografies:

Josep L. Corresa,
 Onofre Sureda Ribas,

Edita:

Associació Cultural FENT CARRERANY
 Femenes, 1
 07519 Maria de la Salut

Editorial

EN PERE, EL RECTOR, SE'N VA. EL SEU PAS PER MARIA I PARTICULARMENT EL SEU PAS PER LA NOSTRA REVISTA AL LLARG D'AQUESTS ANYS HA MARCAT MOLTES COSES. LA CARTA QUE EN AQUEST NÚMERO HEM ESCRIBUT A TOTS ELS MARIERS NOSTRA BEN A LES CLARES EL TARANNA DE LA SEVA PERSONALITAT. LA SINCERITAT AMB LA QUAL S'EXPRESSA, AMB LA QUE SE MOSTRA TAL COM ÉS, SENSE DISFRESSES, LI HA VALGUT MÉS DE DOS DISGUSTS, MÉS DE DUES INCOMPRESIONS EN UN POBLE COM EL NOSTRE POC ACOSTUMAT A TÈNIR UN RECTOR QUE NO S'OCUPA ÚNICAMENT DE DIR NISSES, ENSABONAR BEATES I PASSAR LA BACINA OPORTUNAMENT.

HOMÉ D'UN CRISTIANISME MILITANT, PER TANT COMPROMÉS, HA DONAT LLUM I CARA QUAN LES CIRCUMSTÀNCIES LI HO HAN EXIGIT. I SI HAVIA DE PARLAR, NO HA CALLAT.

SÓN MOLTES LES PERSONES QUE, AL MARGE DELS PLANTEJAMENTS RELIGIOSOS, S'HAN IDENTIFICAT AMB AQUEST HOMÉ; LA SENZILLESA I GENEROSITAT DEL QUAL, SÓN PROU CONEGUES PER TOTS AQUELLS QUE SE LI HAN ACOSTAT I HAN COMPROVAT LA DIMENSIÓ HUMANA QUE L'ENVOLTAVA.

DES D'AQUESTA HUMIL EDITORIAL, D'AQUESTA HUMIL REVISTA A LA QUAL TANT HI HAS CONTRIBUIT, GRÀCIES PERE! MOLTES GRÀCIES!

A REVEURE!

Imprimeix:
 Apostol y Civilizador
 Petra
 Nº Depòsit Legal: PM-457/1986

+++++
 + La redacció de Fent Carrerany +
 + no es fa responsable de les +
 + opinions dels qui hi escriuen +
 +++++

TEMPS PASSAT

NOVEMBRE de 1.986:
 -Cultura talaiòtica a Maria,
 -Les Activitats Culturals,
 -Llamps i trons,
 -Mariense F.C.

NOVEMBRE de 1.987:
 -Centenari del Cementeri,
 -El Projecte Home,
 -Renovació a l'A.P.A.

NOVEMBRE de 1.988:
 -Hipertensió,
 -El poder telefònic de Madriz,
 -IV Trial Indoor Mare de Déu de Salut,
 -IX Volta a Mallorca Per Veterans,

OPINIÓ

La compareixència de l'Empresa Promotora de la Urbanització de Mont-Blanc el passat dia 25, no va resoldre els molts dubtes que tenen al nostre Ajuntament. De moment el projecte continua la seva marxa per camins, que de moment, no agraden al POBLE de MARIA.

SEGUEIX LA POLEMICA ENTORN A MONT-BLANC

MANCA D'INFORMACIÓ DE LA PROMOTORA

La impressió general a la conclusió del debat que el passat 20 d'octubre se celebrà amb el Turisme Rural com a teló de fons i el cas concret de la urbanització de Mont-Blanc, no va ser altra, que la manca d'informació que el nostre Ajuntament té de les vertaderes intencions de l'empresa promotora de la urbanització d'aquest espai verd.

La taula tenia com a únic defensor de la positura de l'Ajuntament al Sr. Magí Ferriol (Batle-IDM) i dos opositors, un catedràtic en urbanisme i un representant del GOB. Lamoderació la va dur a terme el cap de l'edició de la Comarca d'Inca del Diari de Mallorca, promotor de l'esmentat debat. La representació d'una companyia de Tour Operadors (TUI) a pesar que no

UNA DE LES MILLORS CACERES DE MALLORCA, PODRIA DESAPARÈIXER.

trobava el més ideal per Maria, tampoc va fer cap despreci a una idea con la de poder ofertar 5.000 noves places hoteleres, a l'àmbit rural, als seus clients.

“L'AGRUPACIÓ SOCIALISTA VA PROVOCAR LA PRESENCIA DE P.P. AL PLE DE LES N.N.S.S.”

MAGÍ FERRIOL (BATLE DE MARIA)

OPINIÓ

EL PROJECTE: "TOP SECRET"

L'aflluència de gent va ser massiva, i la correcció va estar present al llarg del debat, si llevam dues intervencions fora de to, però no per això deixaven de ser esperades per una majoria del públic.

El Sr. Batlle defensava la seva positura basant-se en el raonament que a majors ingressos, majors serveis, sense fer en cap moment un balanç d'aquests pros i contres, o bé repetint que això els havia caigut damunt, com si haguessin estat altres Ajuntaments els que haguessin promogut tal situació.

De les conclusions finals del debat, que haurien d'haver estat valorades pel poble de Maria, tan sols varen

"A PARTIR DE LA CREACIÓ DEL NUCLI DE MONTBLANC, SEMPRE TENDRÀ ELS PROBLEMES DE MANTENIMENT I MILLORA DE CLAVEGUERAM I DEPURACIÓ QUE HAURÀ DE FER FRONT A LES NECESSITATS DE 7.000 PERSONES".

(P.S.M.)

Glosa

A MONTBLANC

Montblanc terme de Maria
que el volen edificar
qui serà l'aubardà
que sa terra nos trepitja
Que serà gent de Ciutat
Que no serà de Maria.

Margalida Negre.

poder ser agafades les negatives, ja que davant un grapat de preguntes i dubtes exposats, no hi varen haver respostes a favor de la urbanització, ni davant temes com el consum d'aigua, la creació d'un nou Poble, l'impacte ambiental, els problemes d'haver aprovat inicialment les N.N.S.S. incloent Mont-Blanc con a zona urbanitzable, etc. Els pocs beneficis que durà a la població, els problemes que durà l'expropiació de terrenys si fan una xarxa d'accessos a la urbanització, i les càrregues que haurà de suportar el nostre Ajuntament i com a conseqüència el Poble, el dia que es rebí la urbanització, no varen poder ser contestades per la promotora (ABSENT) ni per l'Ajuntament, que a cada pregunta, donava per resposta la manca d'informació.

"1 MIL.LIÓ DE T.M.
D'AIGUA ANUALS"
"ELS AQUIFERS FOR
ÇOSAMENT S'HAURAN
DE CONSENTIR".

(PSM)

OPINIÓ

"MONTBLANC A DEBAT": VA ACAPARAR L'ATENCIÓ DEL POBLE DE MARIA

DE INCA

MIQUEL A. MAS (G.O.B.) I MAGI FERRIOL

NOFRE RULLAN (CATEDATIC UIB)
JORDI BAYONA (DIARI DE MALL)
MIQUEL ANGEL MAS (G.O.B.)

BARTOMEU MIRALLES
(T.U.I.)

● EL LLOC TRIAT PER
L'EMPRESA CONSTRUCTORA,
NO PAREIX EL MÉS IDEAL
PER MARIA DE LA SALUT.

OPINIÓ

R. OLIVER

(P.S.O.E.)

Obra en poder d'aquesta redacció, una carta que, enviada pel P.S.M. a l'Ajuntament no ha

ELS TRES GRUPS POLITICS, VOTAREN A FAVOR DE L'APROVACIO INICIAL DE LES N.N.S.S.

"EN TOT CAS EL FUTUR DE MARIA L'HAN D'ASSENYALAR ELS MARIERS, NO MERIDIONAL MALLORCA

(P.S.M.)

els més perjudicats, com quasi sempre, no hi participen,

En concret i personalment el que més em dol és que sigui un grup polític com els Independents els que duquin la

tingut molta difusió, i que clarament s'oposa a tal especulació dels terrenys, i que se suma a les entitats socials que han fet sobre la seva postura contrària a l'acció empresa pel nostre Ajuntament,

Davant aquesta quantitat d'opinions en contra, la gent encara no s'explica com el consistori no

ha agafat un bon assessorament, per poder enfrontarse amb garanties a l'Empresa promotora i defensar amb força i coneixement de causa, els interessos del Poble, ja que en front tenen uns professionals de l'especulació de terrenys que tenen, totes les de guanyar en aquesta batalla on

senyera en aquest tema, un grup que amb tota la grandiloqüència del món al seu programa electoral deia així:

"AQUELL INSTINT QUE ENS DONA A CONÈIXER QUE ALLÓ "JUST" "JUSTICIA", ÉS AIXÒ QUE CONVÉ ALS INTERESOS DE LA COMUNITAT MARIANDA, NO ALS DE QUALCÚ EN PARTICULAR".

M. TORELLO (U.M.)

M. OLIVER (P.P.)

M. FERRIOL (I.D.M.)

"AQUELL SENY QUE NO ENS DEIXA CLAUDICAR DAVANT INTENTS DE SALVATGES ESPECULACIONS DE TERRENY; PERQUÈ CREIM QUE NO TENIM CAP DRET A ESPENYAR L'ENTORN, EL PAISATGE, LA NOSTRA FISONOMIA COM A POBLE NO ES DE NINGÚ EN PARTICULAR, ÉS DE TOTS"

José Luis Corresa.

POBLE

- HI TORNAM A SER -

Aquesta és la segona vegada que faig un article per kerrar d'aquest mateix tema -L'aigua de les Escoles-

La primera ja fa tres anys i uns quants mesos, també en aquest temps hi són tres els batles que han regit el nostre Ajuntament i cap dels tres ha estat capaç de donar-li solució.

Jo me deman si serà tan difícil una cosa que sembla tant senzilla; deixauvos de "chapuques" i fer les coses bé d'una vegada.

Ara ja són totes les cisternes les que estan malament fins i tot a ca ses Monjes.

Els nins han de beure l'aigua de barrals que els mestres s'han

d'encarregar que estiguin sempre plens. A ca ses Monjes, la duen elles mateixes de Petra.

quan ens convé som capaços d'arriuar a entendre-mos.

Maika Lozano.

Sembla que el nostre Ajuntament té coses més importants que resoldre, que aquestes menudències "por los siglos de los siglos".

Senyors de la Sala, que vos aseis a la gran taula, que no importa l'ordre de l'aseguda, si tenim en compte que tant dona si està a la oposició com si comandau; que "tanto monta, monta tanto...".

Crec que seria molt convenient per els mariandos ens posàsim d'acord en més coses de les que ens posam, ja que s'ha demostrat que

SA XERRADETA

AMB D. JOAN CARBONELL ESTELRICH.
ES MANESCAL.

Va costar molt convèncer don Joan perquè hi vengués a bé, de fer una xerradeta. Fort i no et moguis s'obstinava en argumentar que ell no era un personatge interessant, que ni la seva activitat ni la seva persona no tenien res d'especial, i que no tenia, encara, l'experiència suficient que li permetés veure el món des d'una perspectiva prou allunyada per avaluar-la amb més equanimitat i imparcialitat.

Don Joan, es manescal, no et sol mirar mai a la cara quan parla. És tímid; i això se notarà, al llarg de la conversa, en múltiples detalls i opinions que s'anirà guardant sense arribar-los a treure del tot. Però, alhora, és una persona inquieta, incapaç d'estar un minutet aturat sense moure's de la cadira, i aquesta inquietud i vitalitat també anirà sortint a mida que anirà deixant caure detalls i opinions a l'entorn de la seva professió.

Jo lo que voldria és que es dia de demà se digués que es manescal ha fet lo que tocava. Que ha estat un professional digne i una bona persona.

A VEURE DON JOAN, QUINA ÉS SA FEINA D'UN MANESCAL AVUI EN DIA?

És una feina que ha canviat. Un temps s'activitat estava relacionada amb sos animals de renda; avui se pot dir que està més dirigida a controlar ets animals de companyia i a sa inspecció d'aliments; és a dir, es control d'animals destinats a s'alimentació. És per això que depenem en es mateix temps de ses Conselleries de Ramaderia i de Sanitat. De fet, ara se parla de diversificar es manescals en dues funcions, tal com ja se fa a d'altres comunitats com Catalunya, Navarra, i a tota Europa. Així, uns se dedicarien només a controlar ets animals de companyia i d'altres a controlar ets animals que se destinen a s'alimentació.

Prevenir i controlar seria sa feina a fer. Així ha estat sempre i així hauria de seguir. Lo únic que ha canviat són ses condicions de fer sa feina i s'evolució mateixa que sa ramaderia ha experimentat.

QUINS HAN ESTAT AQUESTS CANVIS QUE S'HAN EXPERIMENTAT D'ENCA QUE EXERCIX SA SEVA PROFESSIÓ?

Ha canviat molt, tot. Pensa que un temps cada casa tenia es seu carro, per tant una bèstia de càrrega, una barquera de porcs pes consum familiar o per vendre, si anava bé; aviram i, segons qui, vaques i ovelles. S'autoconsum era lo més general. Això volia dir que sa feina era immensa i molt repartida. Què passa avui? Ets animals de càrrega i en es mateix temps utilitzats per sa feina des camp, han estat substituïts progressivament per tractors i vehicles. Aquells porcs que cada família explotava per autoconsum o vendre, s'ha reduït dràsticament, però han aparegut ses granges. Lo mateix ha passat amb ses vaques i s'aviram. Es moderns sistemes d'alimentació a base de pinsos, que un temps només eren un complement arriba un moment en què se converteixen en s'alimentació bàsica. Però s'evolució encara no ha acabat. Ses granges de pollastres que un dia varen ser un bon negoci, avui en dia són una ruïna. Es preus massa competitius des productes que duen de fora han acabat, i encara acabaran, amb moltes coses que encara queden.

AMB D. JOAN CARBONELL.

VAJA PANORAMA, DON JOAN! I QUIN FUTUR LI ESPERA A SA RAMADERIA?

Es fet d'estar integrats dins es Mercat Comú, i sa gent pareix que encara ho ignora, nos obligarà a canviar sa nostra mentalitat. Ses decisions sobre producció, preus, etc., se prendran de cada vegada més lluny. Moltes economies que encara subsisteixen, basades en s'explotació ramadera, hauran de deixar-ho anar i dedicar-se a altres coses. Ses estructures d'aquí són molt poc competitives, s'han de modernitzar. Crec que sa gent encara no n'és conscient de tot això.

I DE QUINA MANERA S'HI POT FER FRONT, SEGONS VOSTRÈ?

Una manera d'evitar una fugida general des camp pot ser a partir de ses subvencions. En es diferents Parlaments s'acorden unes partides pressupostàries destinades a compensar ses possibles pèrdues que es preus, polítics, ocasionarien a moltes families.

Allà on estam xerrant, una sala espaiosa, amb uns prestatges plens de llibres i amb piles de diaris i revistes (això sí, ben compostes i arraconades a les parets), et dóna una sensació particularment agradable. Sorprèn, en un poble com Maria, trobar una casa amb una biblioteca com aquesta. Se veu que don Joan s'hi sent bé en aquell raconet, que el sent com una cosa molt seva. La primera edició del Diccionari Català-Valencià-Balear, llibres d'en Ceta dels anys 60, (ara que tothom presumirà d'haver-lo llegit), estudis sobre l'obra d'en Costa i Llobera, llibres amb dedicatòria d'en Miquel Dolç; tot això al costat de llibres a l'entorn de la seva activitat professional, de la seva carrera. Tot això fa que la conversa s'orienti cap a àmbits més humans, més personals.

A VEURE DON JOAN; PER QUÈ MANESCAL, I NO, PER EXEMPLE, NETGE, MISSER, ETC. QUÈ EL VA FER DECANAR CAP A SA VETERINARIA?

Va ser per tradició familiar, per influència. Es meu padrí, per exemple, tenia una gran debilitat per tota classe d'animals. Va conèixer tots es manescals des poble. Mirava, observava i llavors ell aplicava moltes d'aquestes coses que havia après. Estic segur que si s'ho hagués proposat hauria arribat a ser un bon professional. I això, és clar, em va influir. Sa meva família era pagesa, era es meu món, i vaig creure que era lo

millor que podia fer. Ses coses eren molt més limitades que avui en dia.

I ON VA ESTUDIAR?

Primer vaig estudiar vuit anys a Palma, en es Liceu Espanyol. Estava intern i només venia a Maria per ses vacances. Era una disciplina molt forta; quasi militar. També preparaven per s'acadèmia militar de Saragossa i això se notava. Tot això que te cont passava en ets anys quaranta. Sa postguerra va ser difícil. Sa fam era general i es que estàvem millor, encara, érem es que veniem des pobles. Cada setmana sa família nos enviava sa roba neta i menjar. T'assegur que ses coses de menjar les havies d'amagar ben amagades, perquè sinó, volaven en un no-res. Tant es pa com sa sobressada. N'hi havia més de dos de mestres, que veies que passaven gana. A pesar de tot s'ensenyament era bo i en vaig sortir ben preparat.

SA XERRADETA:

I LLAVORS?

Quan vaig acabar, vaig estar un any fent comptabilitat; idiomes i coses així, fins que vaig decidir que aniria a Saragossa, que era sa facultat que tenia més a prop. Allà hi vaig estudiar dos cursos i en s'estiu hi vaig fer ses milícies. Com que es tercer curs estava copat per uns catedràtics que se provaven a escabetxar gent per demostrar que eren es més difícils, me'n vaig anar a Còrdova. Però no hi vaig acabar sa carrera. Vaig deixar unes quantes assignatures per treure'm es títol a Saragossa.

I PER QUÈ DECIDEIXI TORNAR CAP A MARIA?

Vaig tornar, entre d'altres coses, per ajudar a treure es carro a sa família. En aquells moments no hi havia oposicions, més que de manera esporàdica. I és clar, vaig començar a actuar lliurement. I com que sa feinada era immensa, més que no en volíem, ja em vaig quedar. I puc dir que tot just

arribat, em vaig trobar amb sa més gran passa de pesta porcina africana, que he viscut mai. Això va ser en el seixantadós. A sa facultat no n'havia sentit a parlar mai i em vaig trobar amb so fet, tan dur, de descobrir que es llibres que havia manejat fins llavors, eren morts, eren pura teoria, i que sa vida m'oferia lo millor que té, sa pràctica, s'experiència.

COM VALORARIA, ARA, TOTA AQUESTA EXPERIÈNCIA?

Si t'he de dir sa veritat, n'estic ben satisfet. Es manescal no és un metge, ha de prevenir, no curar. He passat gust de descobrir coses noves. He investigat i ampliat es meus coneixements i he anat recollint tota aquesta experiència acumulada. M'he trobat amb vertaders conflictes que he hagut de resoldre amb penes i esforços. Si a darrera d'això no hi ha una forta vocació, no hi ha feina que valgui. Un professional, i un manescal ho és, ha de controlar, vigilar, mesurar i, sobretot, actuar quan toca. I no pot actuar per compromís, sinó amb absoluta independència professional. Sa pesta no s'acaba vacunat quan ja ha arribat, sinó que s'ha de sebre a cada moment com estan ses coses per fer una acció ràpida, eficaç i sempre per endavant. I puc dir que sempre ho he procurat fer així. Amb sa salut general no hi ha compromís particular que valgui.

PERÒ NO EN NEGARA, DON JOAN, QUE A UN PAGES, QUE DEPEN ECONOMICAMENT DES FET D'ARRIBAR ES PORCS A BON PORT, DIR-LI QUE ELS HA DE SACRIFICAR, NO SIGUI UNA FEINA BEN INGRATA?

I tant que és dur; però s'ha de fer, no nos podem enganar. Se li ha de fer entendre, per ingrat que sigui, que no té més remei que sacrificar-los. Quan te trobes en es Pesador des Porcs i te duen dos-cents animals de vint o més propietaris diferents, haver de dir, clarament, "aquest sí", "aquest no", no és gens agradable, sobretot quan et trobes que a qualcú no n'hi deixes

JOAN CARBONELL ESTELRICH. ES MANESCOAL

partir cap i a un altre, tots. Això és lo més ingrat. És per això que sa prevenció se fa tant necessària. Ets avanços tècnics permeten preveure coses que passaran més endavant. Per norma, cada cinc anys, se fa un control de prevenció. I se li ha de recordar a sa gent, de manera continuada, sa necessitat de prendre mesures a temps per evitar mals majors.

M'he trobat as llarg de tots aquests anys amb situacions i reaccions molt diferents. Des d'aquell que no se resigna de cap manera a haver de sacrificar es porc, o es porcs, i tu per més fer, li apliques un tractament sabent que no té solució, que lo únic que fas és allargar una mica es procés i sa resignació des propietari: o aquell altre que, una vegada assumit lo que ha de fer, i davant es plors i desvaris de sa dona, diu ben rabent "S'ha acabat de plorar. Obre sa barrera. Zona "batida". Si hagués pogut, en aquest valent, l'hauria indemnitzat el doble.

AMB UNA PARAULA, QUE D'AGRAYDA, NO EN TÉ RES SA SEVA FEINA?

Com què no? Estan parlant de sers vius; no estan parlant de mecànica. Ets animals són molt agraits a sa seva manera. Quan has fet una cosa i l'has feta bé, si ets un bon professional, has d'estar content amb tu mateix. També és cert que mai no he sabut dir que no a ningú, si estava en ses meves mans ajudar-lo. Record que mon pare s'enfadava perquè quan estàvem a sa taula, o era festiu, o de nit, venien a cercar-me i no sabia dir que no. Però puc dir ben orgullós que sa gent, en general, també m'ha respectat i ha estat a les ordres.

I DE BEN PAGADA QUÈ?

Mai no he estat una persona amb pretensions ni un bon negociant. Gent de sa meva promoció han deixat sa feina de manescoal i han orientat sa seva vida a altres activitats més lucratives, sobretot vinculades amb so turisme. També, quan van entrar es pinsos, n'hi

va haver d'altres que passaren a fer-hi feina, jugant un doble paper, com a professionals i com a "venedors". Això és pur intrusisme professional i una actitud poc ètica. És un joc en es qual no hi he volgut entrar mai.

La conversa s'allarga. Don Joan parla de l'efecte que tendria a Mallorca, si arribàs, la pesta equina, amb tot això de les Olimpíades, parla de la notícia que va córrer fa poc, de convertir l'edifici abandonat de la Granja Experimental, a la carretera de Santa Margalida, en una espècie de "llatzeret", edifici de quarantena per a animals que arriben de fora.

A poc a poc, la conversa deriva cap a altres referències més personals, més allunyades de l'àmbit professional.

SA XERRADETA

Haver trobat, durant sa meua època d'estudiant, persones com en Miquel Dolç, un gran poeta i un gran traductor dels clàssics en es català, ha marcat bona part de sa meua afició a sa lectura. Sempre ha estat sa meua debilitat, com una droga. També és cert que llegesc més per atracció, per interès, que per coneixements. Llegesc de tot i molt.

Mentre em conta tot això me mostra un àlbum gegant, ple de fotografies, que realment arriba a sorprendre, no ja per la seva qualitat, sinó perquè és un autèntic document gràfic de l'evolució del paisatge humà i urbà de Maria de les dues darreres dècades. Persones avui en dia desaparegudes, esdeveniments esportius, culturals i festius, racons encara conservats o no, del casc urbà, o

ES

MA

NES

CAL

I S'AFICIÓ A SA FOTOGRAFIA D'ON LI VE?

També és una cosa que em ve de lluny. Un parent capellà em va regalar una màquina, una Remington, i així vaig començar. Record que en Pere Mascaró, l'amo en Pere des Retrats, sempre parlava d'uns objectius "Schneider", com d'uns objectius excel·lents. Fins que en vaig aconseguir una que ho eren. De llavors ençà l'he usada i ben bé que m'ha anat.

de fora vila, transformacions urbanístiques, etc., formen una autèntica joia documental que d'aquí a pocs anys ençà serà una autèntica font de consulta per entendre la marxa de Maria en el darrer terç de segle.

La música i influències de caràcter més personal, encara que aquest darrer aspecte amb una cautela extraordinària, acaben una conversa que s'ha allargat per espai de dues hores i mitja. Don Joan, es manescal, ha xerrat molt, ha dit moltes coses, moltes més de les que la seva natural timidesa podien fer preveure quan començàvem.

Joan Gelabert i Mas

DEMOGRAFIA

13 (300) FENT CARRERANY

RES HAM DEIXAT

M' Antoni Torello Gual, que morí el passat dia 4 d'octubre a l'edat de 65 anys. Vivía al carrer de Sa Tanca.

M' Antoni Gual Jordà, que morí el passat dia 17 a l'edat de 77 anys. Vivía al carrer del Carme.

Que descansin en PAU.

JA L'HAN FETA

En Joan Quetglas Ferriol i Ma Antònia Castelló Payeras, que es casaren a la nostra parròquia el passat dia 7 d'octubre.

Que el vostre amor no acabi mai.

BENVINGUTS

En Mateu Mas Garau, fill de Bartomeu i Margalida M. Nasqué el passat dia 19 d'octubre.

Que tot siga enhorabona.

METGES DE GUARDIA

Dies	Localitat	Telefons
DILLUNS	MARIA	52 52 65
DIMARTS	LLORET	52 02 78
DIMERCRES	COSTITX	51 31 57
DIJOUS	LLUBI	52 22 61
DIVENDRES	SINEU	52 08 18 52 02 92
	Angel 24:	28 13 13
	Abonat:	629

CAPS DE SETMANA:

del dissabte a les 14 hores
al dilluns a les 9 hores:

SINEU	52 02 92
Angel 24:	28 13 13
Abonat:	629

MARIA

AJUNTAMENT: 525002
525194

METGE: 525265

APOTECARIA: 525020

ESCOLA D'ALT: 525083

GESA INCA
AVARIES: 500700

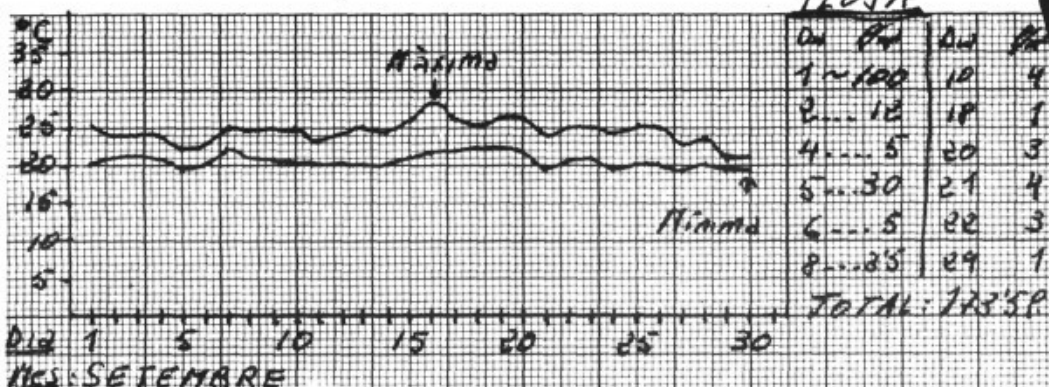
BOMBERS: 0 8 5

AMBULATORI
D' INCA : 502850

SOM DURETA: 239447

AMBULANCIES: 200362

EL TEMPS

BULLET de notícies

ELS XORICS DE MONTBLANC

Fonts ben informades i fidedignes,
INFORMEM:

Que Montblanc, no és la muntanya més alta d'Europa.

Que Montblanc es farà pla i s'omplirà de "CAPS QUADRATS"

Que Montblanc serà seu dels JOCS OLIMPICS.

Que els XORICS de Montblanc se n'aniran a La Trapa.

Maika Lozano.

CANIONADES D'AIGUA

Si a Montblanc no s'hi posa aigua potable canalitzada, en "Jaume Pixaris", es cansarà de donar-li corda i fer viatjes.

Maika Lozano.

1939. CINQUANTA ANYS DESPRES.

Enguany es compleixen 50 anys de l'acabament de la guerra civil espanyola, i "La Caixa" va organitzar a Ciutat, un cicle de conferències per a tractar les conseqüències de tot ordre que va produir, possibilitat això per la gran abundància de dades de que es disposa i del distanciament temporal, que permet una total objectivitat. Els conferenciants, especialistes prou reconeguts, que durant el dies 23, 24, 25, 26 i 27 d'Octubre parlaren damunt el tema varen esser: Xavier Tussel, catedràtic d'Història Contemporània, Josep Mª Solé i Sabatè, Josep Massot i Muntaner, Gabriel Cardona, historiadors, i Jose Antonio Biescas, catedràtic d'Estructura Econòmica.

Jaume Mestre.

NOTA INFORMATIVA:

NOU HORARI BIBLIOTECA MUNICIPAL

A partir del mes d'Octubre, el nou horari de la Biblioteca Municipal serà el següent:

Dimarts, Dijous i Divendres de 17 h. a 19 h.

Dimecres de 16 h. a 19 h.

Dissabtes de 10 h. a 13 h.

SERVEI DE "CAIXA RÀPIDA"

Des del passat mes de Juny, a Maria tenim el primer caixer automàtic.

Aquest servei ofert per la "CAIXA", pot fer tot tipus d'operacions; treure doblers, amb la targeta Visa, targetes de La Caixa, Master, i totes les que pertanyen a la red de les Caixes Confederades, així mateixa amb la mateixa llibreta d'estalvis, podem fer tot tipus d'operacions que ens quedaran reflectades a la mateixa. Fins i tot en aquest tipus de caixer, podem fer ingressos ja sigui en talons o enefectiu.

LES VERGES

El passat dia 20, a l'escola de dalt es celebrà una festeta.

En commemoració del "dia de les verges", un grup de mares de l'A.P.A. va fer una bunyolada per a tots els alumnes, mestres i altra gent que hi anà.

La festa acabà amb una ballada de "Ball de Bot" en la qual participaren els alumnes que fan aquesta activitat extra-escolar els divendres horabaixa.

També hi hagué begudes per a tots.

Onofre Sureda Ribas

BULLET de notícies

BEGUEDORS A L'ESCOLA

Durant aquest passat cap de setmana, s'instal·la un beguedor a l'Escola de Dalt, concretament a l'edifici del Cicle Mitjà.

Esperam que el seu funcionament sigui llarg i perdurable.

Encara que això dependrà en gran mesura del bon us que es faci d'ell.

Onofre Sureda Ribas.

EXPOSICIO D'ESCULTURA

Des del dia 26 d'Octubre fins al 1 de Desembre, estarà oberta al públic una exposició d'escultures a la Galeria Javier Gastalver, a la Plaça Tagamanent, 4-b de Ciutat a càrrec dels escultors: Txomin Badiola, Angel Bados, Mª Luisa Fernández, Pello Izazu, Eva Lootz, Angeles Marco i Antoni Marqués.

L'horari és de 11 a 14 h i de 17 a 21 hores, estant obert els dissabtes al matí.

Jaume Mestre.

CANÇONS NADALENQUES A PORTO CRISTO.

Durant el proper mes de Desembre, tindrà lloc a Porto Cristo el ja tradicional concurs de cançons nadalenques en aquesta la seva 18ª edició.

L'admissió finalitza el proper dia 25 de Novembre a la Parròquia de Nostra Senyora del Carme de Porto Cristo o al telèfon 821563 de 20 a 22 hores. Hi poden apuntar-se solistes o bé grups no professionals. Els primers a partir dels 6 anys i els grups amb un màxim de dotze veus, a partir dels deu anys i ambdós en diferents nivells segons les edats.

Els premis pujan a un total d'un milió de pessetes i s'entregaran el dia 26 de Desembre. Hi haurà premis especials per a autors de música i lletra en castellà o mallorquí. Així mateix, es pagaran dietes de desplaçament i les eliminatòries seran els dies 1, 8 i 15 de Desembre i la gran final el dia 22.

Jaume Mestre.

I TROBADA DE DOCUMENTALISTES MUSICALS.

El Centre de Recerca i Documentació Històrico-Musical de Mallorca, amb la Fundació Pública de les Balears per a la Música organitzen la I Trobada de Documentalistes Musicals a les Balears pel proper dia 16 de Desembre a Ciutat.

El propòsit de la mateixa, respon a la necessitat de conèixer amb qui es compta en el camp de la recerca musical i establir la possibilitat d'iniciar una tasca en comú. Per aquest motiu es convoca a totes aquelles persones que puguin aportar material, idees, col·laboració, etc en aquest sentit.

Els punts plantejats són: biblioteca musical, discografia i arxivística.

Jaume Mestre.

O. V. M. I. S.

Després del gran interès que han demostrat els extraterrestres per la "PERESTROIKA" i el gran terratrèmol a San Francisco. Ara ens pensam que aquells essers tan intel·ligents, s'interessaran per la gran "moguda" a Maria. Tant sols ens manca sortir VIA SATÈL·LIT.

Maika Lozano.

BULLIT

de notícies

SEGUEIX LA BRUTOR

La brutor deixada a la Plaça del Mercat pel M.C. Cop de Gas durant les passades festes de la Mare de Déu encara està talment.

Es que no tenen vergonya o ho fan per dallons ja?

Onofre Sureda Ribas.

INFORMACIÓ

En el debat que hi va haver a l'escola de dalt damunt Montblanc el batle, en Magí, va dir que havia informat al poble. En el B.I.M.? O es que ja ha sortit i no me n'he entemut?. Llavors va afirmar, en dit debat, que el tema de Montblanc era una cosa que li havia caigut damunt. Afortunadament no l'ha esflorat, encara camina.

Antoni Mas Negre.

COLMADO NOU OBERT

Han obert un nou Colmado a Maria, està situat en el carrer Nou i es diu COLMADO NOU.

NORMES URBANÍSTIQUES

Una trentena de persones que es consideren perjudicades per la redacció de les Normes Subsidiàries es varen reunir per intercanviar impressions i xerraren damunt les possibilitats que tenen per presentar alegacions.

Antoni Mas Negre.

JUTGE DE PAU

Davant la falta de majoria absoluta per l'elecció de Jutge de Pau a Maria, el tribunal Superior de Justícia de Balears elegirà a la persona que ocuparà aquest càrrec, entre els candidats que es presentin dins el període que s'ha obert especialment.

Antoni Mas Negre.

CARRERS DE LES N.E.S.S.

Veïns de Maria protesten per l'alteració d'alguns carrers en el traçat que tenen en les noves Normes Subsidiàries. Ningú s'explica el canvi que han fet d'alguns carrers que no s'ajusten al traçat que tenien en els vells plànols del primer avanç i que s'han modificat en un segon.

Antoni Mas Negre.

PLÀNOLS FOTOCOPIATS

El Secretari de Maria va presentar una denúncia contra un rígidor de la majoria que governa el nostre Ajuntament per treure uns Plànols de l'Ajuntament i dur-los a Ciutat a fer fotocòpies.

Antoni Mas Negre.

CORREU OBERT

COMENTARI DAMUNT UN
ESCRIT D'EN JAUME NESTRE.

Jaume: M'agradaria fer uns comentaris al teu escrit aparegut al diari ULTIMA HORA el passat dia 21 d'Octubre. Dius en la teva crònica que el batle Magi Ferriol no en sabia res de l'assumpte, però jo si et puc dir que el segon batle, en Bartomeu Monjo, si ho sabia, perquè precisament estava amb en Rafel en el moment en què aquest retirava els plànols. I d'això no en dius res.

No te pareix a tu que el secretari, abans de cridar a la Guàrdia Civil, era més lògic que avisàs al batle o al segon batle? (i aquest si que ho sabia). Quin interès hi havia per fer córrer una notícia així?

Fins hi tot els regidors del P.P., segons dius, varen ser avisats del que passava, quan tothom sap que no s'acosten gaire per l'Ajuntament, excepte per votar a favor de la proposta d'urbanitzar Montblanc.

He sentit a dir que aquest secretari és molt exigent en la seva feina, però això de cridar a la Guàrdia Civil, trop que és massa. En aquest poble, tots ens coneixem i sabem de quin peu calça cadascú. En tant de temps com fa que fa que treballa aquí, no creus que ens hauria de conèixer millor?

Això de cridar a la Guàrdia Civil, repetesc, em sembla una autèntica exageració. Jo el

desafiaria, al secretari, a consultar als marlers i si en troba cap que li aprovi aquesta "animalada", pag del coll. Pareix cosa d'altre temps. Sincerament, crec que es va extralimitar. Ara, que si aquest secretari vol anar contra corrent, allà ell.

Miquel Oliver Roig.
DNI: 41402772.

A DANIA QUBTGLAS I JORDI BAYONA:

D'entrada vos vull donar la meua enhorabona per haver convocat la taula rodona que es va realitzar el passat dia 20 a l'Escola de Dalt sobre el tema de Montblanc.

La veig positiva des del moment en que serveix per a sometre a l'opinió pública un tema d'actualitat com és el de Montblanc i la construcció d'un complex turístic, si es que s'arriba a fer, que evidentment ha de canviar la manera de viure dels marlandos. A mi personalment em va servir per veure la part negra, la negativa del projecte i d'això n'estic satisfet a l'espera de veure l'atre caire, el positiu.

Una vegada acabat l'acte, vaig donar la meua felicitació a n'En Damià i ara la faig pública.

El que reste de carta, és una crítica i una exposició de les coses

que no vaig veure clares en la taula rodona i la seva composició.

D'entrada, el tema que s'havia de debatre no es podia incloure dins el contexte del turisme rural, ja que és una cosa distinta, en això hi varen coincidir els membres de la taula i una vegada acabada en vaig xerrar amb el moderador.

Quan l'empresa promotora no va voler assitir o no acceptareu la seva moratòria per fer-ho ja amb el Pla Parcial acabat, aquest estava una mica "retallat", ja que el batle de Maria quedava sol davant un públic, en la seva majoria cremat per l'assumpte de les normes subsidiàries i amb uns companys a la taula que per lògica havien d'estar en contra del seu plantejament. Així hi tot s'ha de reconèixer la seva voluntat i el joc que en tot moment va donar.

La substitució del representant de l'empresa promotora, Meridional Mallorca, S.A. pel d'una altra que es dedica a una activitat que no és exactament la mateixa i si una clara competència, no em sembla encertada.

Fins aquí la meua crítica a l'acte. Un capítol apart mereixen els qui donaren la nota, i que varen embrutar l'ocasió pel seu poc esperit de diàleg, per sort no eren molts i d'això pens que vosaltres no en teniu cap culpa.

CORREU OBERT

Ara és quan venen les meves preguntes damunt el que va passar i el que s'havia fet fins al moment.

Pens que per arribar al punt de que el poble demani al Consistori, a tots els seus membres, que vagi en peus de plom a l'hora de decidir el futur de Maria, i posar en dubte les passes que s'havien donades no era precis confondre'l ni faltar al rigor informatiu.

Heu tengut des del principi com a eina un diari per adonar a conèixer al poble els pros i els contres del projecte i heu preferit en vers de complir amb el vostre deute cap als lectors, que no és altre que informar-los amb objectivitat i rigor com a bons professionals que sou, tot el contrari, i em pareix que heu mostrat el llautò del partidisme polític.

Heu preferit l'espectacularitat dels titulars i la manca de contrastació de les notícies abans que el rigor informatiu a l'hora de donar-les, acceptant com a bons els rumors i la informació partidista. El pitjor del cas és que no ho heu fet una sola vegada i basta cercar una mica dins cada una d'elles per adonar-se'n que algunes coses no encaixen per la seva manca de rigor i objectivitat.

Quet a l'espera de la resta de dades sobre el tema de Montblanc per fer-ne una idea

definitiva, ja que de la resta d'assumptes la tenc.

Jaume Mestre.

ALS RESPONSABLES DEL C.D.S.

Escric aquestes línies el dia 18 d'Octubre de 1989 i vos vull descriure la situació de la qual he estat testimoni aquest dematí a a les nou quan he acompanyat el meu fill a l'escola de baix:

A cada columna de les que sostenen el porxo de l'entrada de l'escola, hi havia un pasquí, de considerables dimensions, de propaganda electoral del C.D.S.

Damunt un banc situat a la part interior de l'entrada de l'escola hi havia un munt de propaganda electoral del C.D.S.

Dins el pati de l'escola hi havia un vertader aixam de mosques que anaven i venien d'unes restes de coca amb verdura, plats d'olives i tassons bruts. Sobres, segons m'han informat, del refresc ofert després del miting del C.D.S. que tengué lloc la nit del 17 d'Octubre.

He parlat amb una mestra, justament indignada, per l'espectacle que havia trobat.

Crec que la descripció no precisa de comentaris, però als responsables d'aquesta "endomassada" els voldria recordar que:

1-Les parets d'una escola, edifici públic dedicat a l'ensenyament, no són el suport més adient per uns pasquins electorals.

2- Es norma d'educació elemental i de convivència deixar en bones condicions

allò que hem utilitzat i no és nostre.

3-Si les normes de civisme i de ciutadania obliguen a tots, amb més motiu obliguen a unes entitats, als partits polítics, que aspiren lícitament a detentar el poder representant i sevint als ciutadans.

Ben atentament

Margalida Mas i Vicens.

MONTBLANC.

Montblanc és de Maria i l'administrador de les propietats del poble és l'Ajuntament. Aquesta entitat hauria de protegir Montblanc.

La Casa de la Vila hauria d'expropiar Montblanc o la garriga de Montblanc, per llevar-la del perill d'especulació, de mans destructores, assassines.

La garriga ha de ser garriga i la garriga de Montblanc podria ser una comuna de Maria, un jardí natural obert a tota persona que vulgui respirar aire pur i contemplar la natura verge. Aquesta és una feina que haurien de fer pel poble aquells que foren votats pel poble.

S'ha dit que ajuntaments anteriors feren el disbarat de no adquirir Son Roig per casa de la 3a edat i construïren un edifici fred, sense sol i poca llum.

Ara, cometarien la locura de tapar de ciment tota aquella hermosura de les Rotes Velles que vol viure verge, lliure i destapada.

Pere Fons.

Casa de la Vila

PLE EXTRAORDINARI DE DIA 10 D'OCTUBRE

Hi assisteixen tots els components de l'Ajuntament Ple. Es prengueren els següents acords:

1.- Aprovació, per unanimitat, de l'acta de la sessió anterior celebrada el dia 21 de Setembre de 1989.

2.- Aprovació, per la majoria absoluta legal requerida amb 7 vots a favor: els dels grups municipals del PP, IDM I UM, i 2 abstencions: les del grup municipal del PSOE, de l'aprovació inicial de les Normes Subsidiàries del Planejament del Municipi, després d'un ampli debat a on cada grup municipal explicà la seva postura sobre el tema.

3.- Aprovació, per unanimitat, d'informar favorablement la sol·licitud de declaració d'interès social per a instal·lar una benzinera a la parcel·la 796, polígon 3, de la finca denominada Roqueta, presentada per Antònia Roig Torres i Margalida Mas Ferriol.

4.- Aprovació, per unanimitat, de sol·licitar un préstec al Banc de Crèdit Local d'Espanya, per un import de 6.000.000 de pts. per a finançar parcialment les obres, incloses en el Pla d'Obres i Serveis del Consell Insular de Mallorca per a 1989, de "Captació d'aigua potable i depòsit regulador".

NOTA: Dia 19 d'Octubre el BOCAIB publicà l'anunci de l'aprovació Inicial de les Normes Subsidiàries per l'Ajuntament Ple. Per tant el plaç d'EXPOSICIO PUBLICA d'un mes dins el qual es pot consultar la documentació i fer-ne al·legacions s'inicià dia 20 d'Octubre i finalitzarà dia 20 de Novembre.

COMISSIO DE GOVERN DE DIA 26 D'OCTUBRE

Sessió Ordinària, a la qual no hi assisteix D. Bartomeu Monjo,

amb excusa prèvia. Es prengueren els següents acords:

1.- Aprovar, per majoria, amb els vots a favor dels Srs. Miquel Torelló i Sr. Batle, l'acta de la sessió anterior (28-9-89). El Sr. Rafel Oliver deixa constància de què no està d'acord en la redacció del punt n. 4 referent a la proposta sobre Normes Subsidiàries. Per tant, no s'accepta l'observació feta pel regidor Sr. Rafel Oliver.

2.- Asseblar-se els assistents dels escrits oficials rebuts de la Conselleria d'Agricultura i Pesca, sol·licitant plànol de situació dels camins per a la seva inclusió dins el "Pla de Millora de Camins Rurals de les Balears" i de la Direcció Provincial del Ministeri d'Educació i Ciència, concedint 520.000 pts. per a la reparació de la instal·lació elèctrica de l'Escola de Baix.

3.- Es va donar per acabat el tema de la subtracció dels plànols de l'Aprovació Inicial de les Normes Subsidiàries en el dia que començava la seva exposició pública legal, pel regidor Sr. Rafel Oliver després de les explicacions donades, sol·licitant disculpes als assistents per haver tret els plànols sense avisar i sense seguir els tràmits que pertoca.

4.- Aprovar, per unanimitat, concedir una subvenció de 20.000 pts. al Parvulari Sant Francesc d'Assís.

5.- Aprovar, per majoria, amb el vot favorable del Sr. Miquel Torelló i el Sr. Batle, amb l'abstenció del Sr. Rafel Oliver, informar favorablement la sol·licitud de declaració d'interès social, presentada per D. Antoni Carbonell, per a construir una nau industrial per a la fabricació de viguetes per forjats en les parcel·les 468 i 471 del polígon 4.

6.- Aprovar, per unanimitat, 12 expedients d'obres menors.

Casa de la Vila

7.- Aprovar, per majoria, amb els vots a favor dels Srs. Miquel Torelló i el Sr. Batle i l'abstenció del Sr. Rafel Oliver, d'informar favorablement l'expedient d'activitat molesta del Bar Restaurant en la Parcel.la 128, poligon 5 de Ses Tarragones i la seva remissió a la Comissió d'Activitats Classificades.

8.- Aprovar, per unanimitat, informar favorablement l'expedient d'activitat molesta de venda de peix fresc i congelat al carrer Ramon Llull i la seva remissió a la

Comissió d'Activitats Classificades.

9.- Aprovar, per unanimitat, informar favorablement, l'expedient d'activitat molesta del Supermercat del carrer Nou, 70, i la seva remissió a la Comissió d'Activitats Classificades.

10.- Precs i Preguntes: El Sr. Rafel Oliver formula el prec de què es dipositin els plànols de les Normes Subsidiàries en una casa especialitzada en fer fotocòpies, per a què la gent que en vulgui, pugui fer-ne còpies.

**La primera paraula
que pronunciarà aquest nin
serà en mallorquí.**

Es infants que ara neixen a la nostra illa són ciutadans del món per des del principi. La pau i la relació amb els altres són les condicions bàsiques de comunicació. Aquesta comunicació pot ser a través de tots aquests infants a possibilitat de visitar o de fer el seu estudi a qualsevol part del món. Per tot això no hi ha res tan important com

tenir els nens de nosaltres a disposició que siguin veritablement conscients de la seva pròpia identitat, que puguin sentir-se dignes herets de tota la riquesa de la nostra cultura. La normalització de la nostra llengua i coneixement de la nostra cultura és l'única manera de poder acompanyar a la nostra obligació evidentment, en facilitar-los ho a màxim.

Donam la mà als ajuntaments,

construïm Mallorca plegats.

El Consell Insular de Mallorca du a terme en col·laboració amb els municipis petits de l'illa, un ambiciós programa de realitzacions que és el resultat d'una estreta cooperació en matèria tècnica, jurídica i econòmica i en una àmplia plataforma d'accions en els camps més importants de l'activitat ciutadana diària.

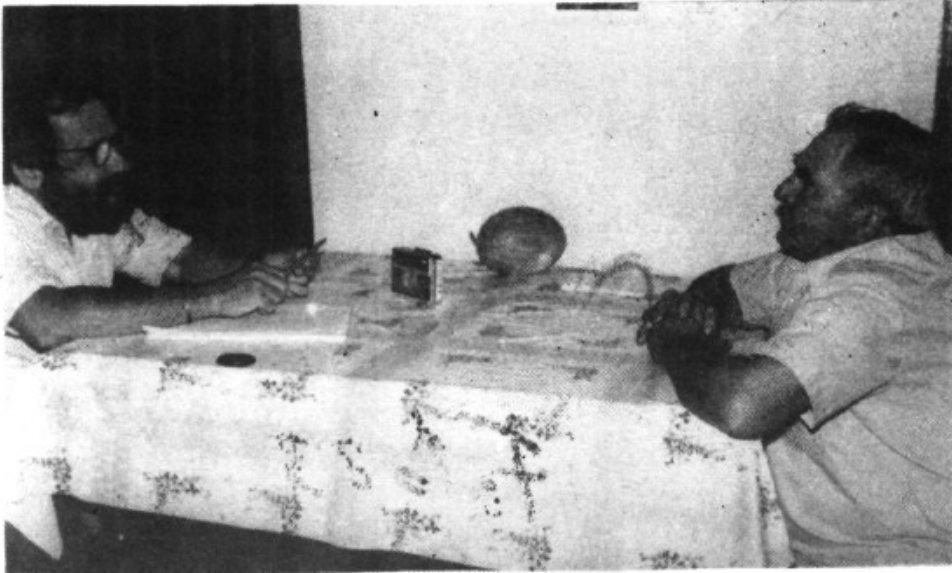
El Consell Insular de Mallorca ofereix als diversos municipis una ajuda inestimable en matèria d'assistència social als ciutadans, de foment de la cultura popular, de dotacions d'infraestructura esportiva als pobles, de potenciació de les activitats econòmiques i socials, de creació de llocs de feina, de construcció de carreteres, de protecció del medi ambient i de tot quant s'ha de menester perquè els petits municipis de la nostra illa puguin disposar d'unes dotacions d'infraestructura adequades a les seves necessitats.

**Per nosaltres,
els més petits són els
més grans.**

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

A REVEURE

Es capellà està content de l'orgue que s'ha comprat tothom aquí ha pagat amb molt de coneixement.

Tot això seran millores amb l'orgue que s'ha comprat es cant s'ha multiplicat van bones ses cantadores.

ADEU D'EN PERE FONS:

Seran un poc més de tres els anys que he pernoctat amb vosaltres.

Estic content d'haver conegut un poquet la gent de Maria. Aquí, com per tot, hi ha bo i millor.

Reconec les meves moltes limitacions, el bé que hagués pogut fer i no he fet, les meves preferències per raons polítiques i socials, el meu radicalisme un poc fort i la meua manera de parlar, a vegades, un poc ofensiva, etc.

He intentat predicar i viure el que crec, encara que hagués de sortir-ne perjudicat.

Hi ha tantes persones que m'han ajudat amb una cosa i altra, que seria interminable un llistat. ni tampoc

ho faria perquè els favors es recoden i agraeixen dins el cor i dins els sentiments.

Des d'un racó que no té lloc per què és espiritual, us diu "adéu", però no un adéu per a sempre, sinó un a reveure topadís a qualsevol lloc i moment.

Tot mariando serà per a mi una cara coneguda, un amic i un germà.

Feliços sereu si sou capaços de creure en Jesucrist i comprometeu la vostra vida pels més pobres.

Poble, me n'he d'anar
Poble, segueix lluitant a Davant un cas humillant mai no t'has d'agenollar.

Pere Fons.

Es capellà prometé que sa barba es tallaria i ben prest arribà es dia per anar a ca's barber. Tallarme-la, que convé ja no falta cap dobler, es poble ha fet valentia.

Andreu Forteza.

Poemes i Gloses

23 (310) FENT CARRERANY

EL GLOSADOR LOCAL, JOAN MAS REPASSA ELS ESDEVENIMENTS MES RECENTS.

Demana al Redemptor
ell que és potent i sabut
que nos don força i salut
i doblers a ne's sarró.

Maria es vol distinguir
en sos pobles de veïnat
des que l'han il.luminat
pareix es Born de Ciutat
i amb sos arbres que han sembrat
ara pareix un jardí.

Això no es pot dubtar
és una cosa divina
nos han fet una piscina
que és lo més guapo que hi ha
tothom hi podrà nedar
tant si és nin com si és nina
tant si és fadri com fadrina
tots plegats hi hem d'anar.

Quan s'Ajuntament demana
és perquè duu interès
deu tenir molts de doblers
que hagi arreglatq els carrers
des mig i de sa forana.

N'hi ha qualcun que s'enfila
i ha de tornar devallar
creis, s'Ajuntament que hi ha
tot ho volen arreglar
només les falta el passar
els camins de fora vila.

S'Ajuntament de Maria
forçat volen progressar
i és perquè volen provar
si han de tornar votar
poder treure majoria.

N'hi ha qualcun que repica,
ses coses no li van bè,
escoltau lo què diré
en es poble marié:
és delicat voler fer
un poble dins sa garriga.

Anem alerta amb es progrés
que podriem trevalar,
de lo que vos vull parlar
anar alerta amb so firmar
perquè dins Montblanc hi ha
moltes mates i batzers

N'hi ha que rompen costelles
de d'alt a baix des carrer
sabeu que haurien de fer
a Montblanc per fer-ho bè?
una casa de femelles.

N'hi ha qualcun que s'ho cerca
i fa qualque disbarat
segons lo que m'han contat
a mig poble l'han posat
de jardins i zona verda.

Les persones educades
volen guardar el seu progrés
deu costar molts de doblers
haver d'obrir els carrers
damunt parets i teulades.

Tant si és pobre com senyor
recorr camins drets i torts,
vaig anar a pesar es porcs
i no hi va haver carregador.

N'hi ha molts que escampen murta
i les agrada es brevetjar
i m'hat dit que en volen posar
un de pedaç o de fusta.

Passarem a es rector
que és un home valent
va comprar un instrument
per donar gust a sa gent,
que quasi val un mil.lió.

Això haviem de mester
lo que es rector ha comprat,
per dir-vos sa veritat
es poble ha col.laborat
i és lo que haviem de fer.

Joan Mas Colombram.

PASSATEMPS

D'aquests vuit dibuixos, sols n'hi dos d'iguals. Serieu capaços de assenyalar-los?.

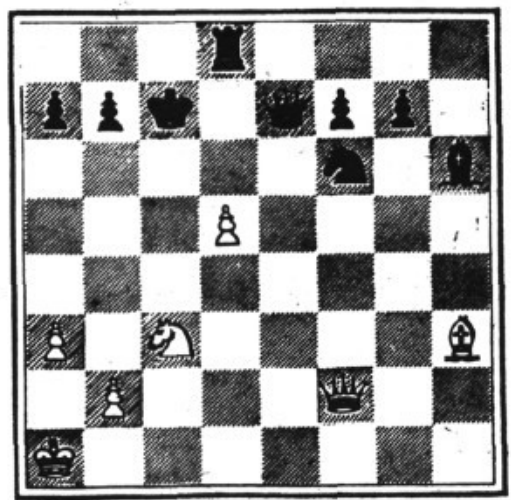
QUADRE DE LLETRES:

Dins aquest quadre de lletres podeu trobar els nons dels nou regidors de l'Ajuntament que votaren a favor d'urbanitzar Montblanc. A veure si els trobau, non i primer llinatge de cadascú. Es poden llegir en horitzontal, vertical, inclinat, a s'endret i a s'envers i les lletres que formen el nom d'un poden formar part del non d'un altre.

B	A	R	T	O	M	E	U	M	O	N	J	G	P	A	P
A	N	T	O	N	I	M	O	R	E	Y	M	A	G	V	U
R	A	F	C	I	Q	M	J	A	B	R	T	O	S	S	T
T	O	S	S	D	U	A	G	B	R	I	E	L	B	Q	S
O	L	A	F	G	E	G	M	N	D	C	B	F	G	H	I
M	I	Q	E	U	L	I	V	E	R	T	U	N	R	J	A
E	S	T	R	A	O	F	D	I	N	A	T	I	R	R	E
U	G	U	I	L	L	E	N	B	E	R	G	A	S	S	O
B	I	D	M	G	I	R	D	E	M	A	R	U	A	T	S
E	F	S	R	A	V	R	U	N	I	O	M	A	Q	U	I
R	P	A	R	T	E	I	T	S	O	D	O	B	R	E	R
G	S	N	E	R	R	O	T	I	N	O	T	N	A	C	A
A	G	R	E	V	I	L	O	L	E	F	A	R	I	D	M
S	M	I	Q	U	E	L	T	O	R	E	L	L	O	U	J

SOLUCIONS:

DIBUIXOS: 9-2

Juguen blanques i guanyen.

SOLUCIÓ:

1.C5C+,R1C
2.DxP mate

S	M	I	Q	U	E	L	T	O	R	E	L	L	O	U	J
A	G	R	E	V	I	L	O	L	E	F	A	R	I	D	M
G	S	N	E	R	R	O	T	I	N	O	T	N	A	C	A
R	P	A	R	T	E	I	T	S	O	D	O	B	R	E	R
E	F	S	R	A	V	R	U	N	I	O	M	A	Q	U	I
B	I	D	M	G	I	R	D	E	M	A	R	U	A	T	S
U	G	U	I	L	L	E	N	B	E	R	G	A	S	S	O
E	S	T	R	A	O	F	D	I	N	A	T	I	R	R	E
M	I	Q	E	U	L	I	V	E	R	T	U	N	R	J	A
O	L	A	F	G	E	G	M	N	D	C	B	F	G	H	I
T	O	S	S	D	U	A	G	B	R	I	E	L	B	Q	S
R	A	F	C	I	Q	M	J	A	B	R	T	O	S	S	T
A	N	T	O	N	I	M	O	R	E	Y	M	A	G	V	U
B	A	R	T	O	M	E	U	M	O	N	J	G	P	A	P

DOS EQUIPS DE MARIA PARTICIPAN AL CAMPIONAT DE MALLORCA.

El passat dia 14 d'Octubre, es varen iniciar els campionats de Mallorca per equips.

Els primers partits dels nostres representants han estat excel·lents; mentre l'equip de tercera encapçala el seu grup, essent l'únic equip que ha guanyat totes les partides, l'equip de segona ocupa el segon lloc amb una victòria i un empat.

Les il·lusions dels dos equips són les de pujar de categoria i d'aquesta forma esser el poble més petit de Mallorca que té un equip a 1ª.

Els quinze jugadors que formen la plantilla tenen fixat aquest objectiu; només, hi ha tres places d'ascens a 1ª i tres a Zona. i la lluita serà molt dura perquè Porreres B, Lloseta, Marratxí, Palma, ... en total 12 equips de 1ª i 26 de 3ª ho posaran molt difícil.

L'amo Antoni Torelló i L'amo En Tomeu Carbonell declarats socis d'honor del Club

La vida continua i l'escacs del nostre poble també, si fa uns anys ens va deixar l'amo En Tomeu Carbonell, primer president del club, ara desgraciadament li ha tocat el torn a l'amo Antoni Torelló, primer vice-president, dues persones legendàries de l'escacs mariando. La seva tasca i el record mai serà oblidat per els aficionats d'aquest noble esport.

Encara hi ha molts de jugadors que recorden que quan començaven a guanyar una partida a n'aquests dos senyors, !era tot un èxit!.

Sense dubte, el declarar-los socis d'honor del Club d'Escacs de Maria és poca cosa, emperò, al menys els seus noms han entrat dins l'història de l'escacs de Maria i gràcies a ells l'escacs és conegut al nostre poble.

Propers partits:

04.11.89 a les 17'00 hores:

Maria A - Marratxí A (Zona.)
Maria B - Alcúdia C (3ª)

11.11.89

Lloseta B - Maria A (Zona.)
Sta. Margalida - Maria B (3ª)

25.11.89

Maria B - Sa Pobla (3ª).

Enric Pozo i Mas

UN MES NEGATIU PER A FONTHISA.

De totalment negatius hem de considerar per a l'equip de FONTHISA el recompte global dels resultats assolits als quatre partits que ha disputat des del passat 30 de Setembre, i en els que sols ha aconseguit un punt, a dins Maria contra l'equip de D. MAGANOVA.

Com a punt positiu hem de destacar una vegada més, i esperem que fins a la fi de temporada es segueixi amb la mateixa conducta, que just s'ha rebut dues targetes d'amonestació. El primer jugador que en va rebre una, va esser el porter, Sebastià Cifre per agafar a un jugador contrari que es va presentar tot sol a davant la porteria. L'arbitre del partit, no molt enceratat, va anotar la targeta al porter de l'equip contrari, el BAYER de Sa Pobla, adjudicant una targeta groga per perdua de temps a Miquel Ferriol, quant tot el partit l'equip local va anar a remolc al marcador. L'altre targeta, i que l'arbitre no va anotar, la va rebre en Damià Bergas per protestar la senyalització d'unes mans.

El públic ha assistit d'una manera desigual al Poliesportiu Municipal, si bé el seu comportament ha estat també correcte i s'ha agafat les decisions equívocades que han pres els àrbitres amb solfa i bulla.

Ara que ja ha passat quasi una quarta part del campionat, podem dir que els equips no són, excepcions apart, dolents, ja que molts estan formats per jugadors que si bé són veterans encara tenen dins les seves botes molt de futbol que no està acompanyat en la majoria dels casos per una bon fons físic. Per aconseguir una victòria a camp contrari un equip ha d'esser clarament superior al seu contrari, ja que els àrbitres en les situacions una mica difícils sempre solen granar cap a casa. Tal vegada el més xerec de la competició sigan ells.

L'equip de FONTHISA, sense que siga una excusa, en algunes ocasions s'ha vist perjudicat per les decisions que s'han agafat i en altres ha estat beneficiat,

si bé algú punt més si que l'hauria de tenir a la classificació.

Quan ja es duen vuit jornades disputades, FONTHISA és un dels equips més golejats, amb 30 gols en contra, si bé a cada partit, excepte al primer, ha aconseguit foradar la porteria contrària.

Pel que fa a la tabla de golejadors, set jugadors es reparteixen el total de 20 gols aconseguits. La classificació està encapçalada per tres jugadors, en R. Porcel, en M. Pastor i en X. Florit amb quatre gols, seguits per en D. Bergas amb tres gols, en J. Martínez i en J. Mestre amb dos i en J. Bergas amb un gol.

Per ara, tots els jugadors fixats han intervingut en els vuit partits disputats i a cada un d'ells, s'han fet el major número de canvis possible.

Destacar una vegada més, a veure si no ha hem de fer moltes en el que reste de temporada el mal estat del terreny de joc, que just està bé en els primers minuts si li han passat la post. Ja és hora de arreglar-lo d'una vegada per totes, a més de la pobre impressió que es causa, els jugadors externs se'n queixen més que noitres, pot esser en algunes ocasions el motiu de lesions que ningú les desitja i no serie d'extranyar.

Les properes jornades, són les següents:

Jornada 9 (28.10.89)

CADE PAGUERA VTNOS. - FONTHISA
(es tocava jugar a Paguera i s'ha canviat l'ordre per problemes de camp.)

Jornada 10 (04.11.89)

FONTHISA - OLI CAIMARI

Jornada 11 (11.11.89)

VTNOS. LA REAL - FONTHISA

Jornada 12 (18.11.89)

FONTHISA - SANT MARC
(màxima rivalitat comarcal ja que el Sant Marc és de Sineu i va lider des del primer partit.)

Jornada 13 (25.11.89)

RTVOS. MAE - FONTHISA.

FONTHISA -3 BAYER -5

FONTHISA: A. Mestre, G. Mas, X. Florit, M. Pastor, J. Mas, J. Martínez, D. Bergas, G. Frontera, J. Bergas, J. Mestre i Ll. Bunyola.
Sustitucions: S. Cifre per A. Mestre, J. L. Corresa per J. Mas, R. Porcel per J. Martínez, R. Oliver per G. Frontera i M. Ferriol per J. Bergas.

Encara que es marcases 3 gols, no es va poder guanyar el partit, que va ésser bo a les dues parts on les oportunitats rondajaren les dues porteries. Arbitratge no molt encertat que no deixar contents a uns i altres. A les jugades dubtoses era de casa.

Els golejadors varen ésser: X. Florit (p), M. Pastor i D. Bergas.

FONTHISA -1 ELECTRICA MAYOR -3

FONTHISA: A. Mestre, G. Mas, X. Florit, M. Pastor, J. Mas, Ll. Bunyola, J. Martínez, G. Frontera, J. Mestre, R. Oliver i J. Morey.
Sustitucions: R. Porcel per R. Oliver i J. Bergas per J. Mestre.

El millor partit fet per FONTHISA fins al moment. El co-lider es va imposar i va decidir el partit en jugades puntuals i a moments decisius. Arbitratge molt desigual encara que no influís en el marcador. El gol de l'honor el va marcar en J. Martínez.

EL PORVENIR -8 FONTHISA - 2

FONTHISA: S. Cifre, A. Mas, M. Ferriol, M. Pastor, J. Mas, G. Frontera, J. Martínez, J. Mestre, R. Porcel, X. Florit, i J. Bergas.
Sustitucions: D. Bergas per J. Bergas i A. Bennassar per J. Martínez.

El fet de que El Porvenir guanyés al Sant Marc, únic equip que ho ha aconseguit i envoltat de polèmica va fer de que els jugadors anassin amb temor a jugar. El resultat en el minut 75 era de 3-2 i domini de FONTHISA, a partir d'aquí, l'àrbitre va deixar de pitat alguns foros de joc i el resultat abultat va venir sol, encara que per joc mereixia guanyar El Porvenir per menys diferència.

Els golejadors varen ésser R. Porcel i X. Florit a la segona part.

FONTHISA -4 D. MAGANOVA - 4

FONTHISA: S. Cifre, A. Mas, M. Ferriol, J. Mas, M. Pastor, J. Martínez, D. Bergas, J. Mestre, G. Frontera, X. Florit i J. Morey.
Sustitucions: R. Porcel per M. Ferriol i J. Bergas per J. Martínez.

Partit entretingut, on FONTHISA va remontar el primer gol i es va posar per davant 2-1, 3-2, 4-3 i al final a falta de 2 minuts va rebre l'empat que no va poder superar com a les ocasions anteriors. L'àrbitre no va tenir personalitat ja que es varen dirigir a ell jugadors dels dos equips, a resultes de la seva actuació, de manera airada i no va tenir personalitat per mostrar targetes d'amonestació. Golejadors: J. Mestre (2), D. Bergas (p) i R. Porcel.

Jaume Mestre.

FEIM CARRERANY.

El passat 15 d'Octubre i després de tres tentatives, aconseguirem arribar al Castell del Rei a Pollença.

Salvades les traves que hi ha per atravesar la vall de Ternelles, un grup de 32 persones arribarem a les runes del del que en temps passats havia estat el baluard inexpugnable del Rei En Jaume III.

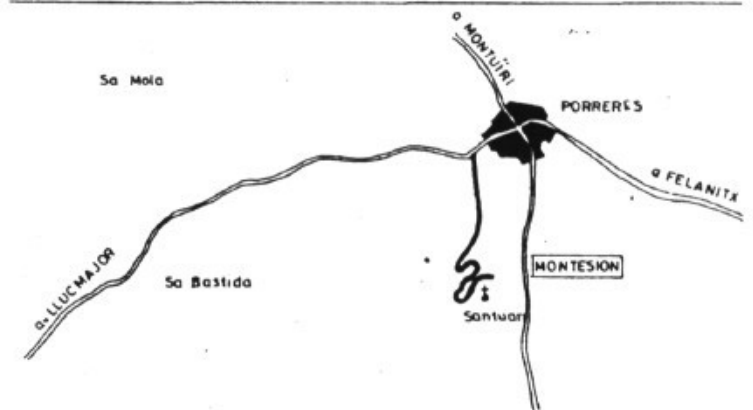
Partirem de Maria amb una puntualitat inusual i a les 10 h. ja érem a Pollença. Deixarem els cotxes i partirem a peu cap a Ternelles.

Els qui per primera vegada anàvem a la Vall de Ternelles, meravellós racó de la serra de Tramuntana, tingüérem la plaent impressió d'haver trobat un món de pau. El seu extraordinari silenci i el bucòlic ambient que s'hi gaudeix, li eixamplen a un el cor.

Alguns quedaren decebuts en veure el castell, convertit en un munt de runes, però es meravellaren amb la contemplació del mar i de bona part de la Costa Brava Mallorquina.

L'excursió constava d'uns 16 Km. aproximadament entre anar i tornar. No és una excursió difícil ja que tot el temps es va per un camí bastant ben arreglat, inclús s'hi pot anar amb cotxe.

EXCURSIO A PORRERES - MONTI-SION

Pel mes de Novembre i seguint la programació d'excursions, tenim pensat arribar fins al Santuari de Montission de Porreres.

Un monestir, santuari, que antigament albergava el Col·legi d'Humanitats, un dels tres més importants de la part forana de Mallorca.

El camí atravesava els prats de Son Gardana i pujant a través d'un dens bosc s'arriba a l'edifici gòtic del Santuari, amb un pati irregular molt acullidor.

Dins l'església es pot veure una imatge mallorquina de la Verge, del segle XIV o XVI. Des de la terrassa es veu una panoràmica que va des de Santanyi, Campos i Felanitx, com Sant Salvador i Santuari, fins a Manacor. Es un lloc per

a disfrutar d'uns dies de pau i tranquil·litat, ja que s'hi pot romandre a les cel·les que hi ha.

El trajecte de l'excursió d'anada i tornada des de Porreres a Montision és d'uns sis quilòmetres.

HORA DE SORTIDA.

L'hora de sortida serà a les 9'30 h. des de la Plaça des Pou.

